

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2023

ОПИТУВАННЯ ВЧИТЕЛІВ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ ТА ІКТ В УМОВАХ ВІЙНИ: 2023

Вченими Інституту цифровізації освіти НАПН України та Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» у період з 13 березня до 13 квітня 2023 р. проведено всеукраїнське опитування з метою виявлення громадської думки освітян щодо готовності до використання онлайн-засобів та інструментів для забезпечення дистанційного навчання учнів, визначення освітніх ресурсів, електронних засобів навчання, що користуються найбільшим попитом серед вчителів, та виявлення рівня їхньої цифрової компетентності.

Широкомасштабна агресія РФ в Україні спричинила низку перешкод для вчителів та закладів освіти на шляху до надання освітніх послуг. *За період російської війни*

вимушеними біженцями стали понад 750 тисяч учнів з України. З різних регіонів за кордон виїхали майже 672 тисячі учнів; всередині держави зафіксовано орієнтовно 87 тисяч школярів, які продовжують навчання у статусі тимчасово переміщених осіб¹. Досвід дистанційної форми навчання, отриманий протягом минулого та позаминулого року під час COVID-карантину, допоміг українській освітній системі швидко адаптуватися до нових реалій війни. Однак, під час воєнних дій значна кількість здобувачів освіти та педагогічних працівників мали травматичний стрес та як наслідок - посттравматичний синдром. Вони потребують психологічної підтримки із включенням їх у освітній процес (це - впровадження програм надання психологічної реабілітації, адаптації та підтримки дітям в умовах війни та повоєнний період; залучення та підготовка психологів; інформаційна підтримка).

Географія. В онлайн-опитуванні взяли участь педагогічні працівники **всіх областей України**, в тому числі з підконтрольних уряду України областей, а

¹ Дані представлені на період березня-квітня 2023 р.

також з тимчасово окупованих територій.

Змістова частина базувалася на питаннях анкети, 2021². та 2022³ років щодо потреб вчителів та інших категорій освітян у здійсненні дистанційного навчання та підвищенні фахового рівня під час запровадження карантину, пов'язаного з поширенням в Україні вірусу COVID-19. До анкети було додано окремий блок запитань, що стосувався особливості організації дистанційного навчання під час війни в Україні.

Блок «Цифрова компетентність вчителя», що подається вже втретє в рамках опитування (2021, 2022, 2023 рр.), було уточнено та подано на основі міжнародних рамкових документів, актуальних на момент створення анкети: Рамка цифрової компетентності для громадян та Рамка цифрової компетентності для освітян (DigComp 2.1: Digital Competence Framework for Citizens, DigCompEdu)⁴. Цей блок питань призначено для самооцінювання цифрової компетентності педагогічних працівників, здійснювалося відповідно рівнів, визначених Рамкою цифрової компетентності для громадян: **базовий користувач, незалежний користувач, професійний користувач**. Самооцінювання респондентів відбувалось у межах п'яти сфер цієї компетентності (DigComp 2.1): **інформація та цифрова грамотність, комунікація та співробітництво, створення цифрового контенту, безпека, вирішення проблем**.

Блок «Особливості дистанційного навчання в умовах війни» стосувався дистанційного забезпечення освітнього процесу в умовах війни, особливостей роботи з внутрішньо переміщеними

дітьми та біженцями, рівня підтримки вчителів від закладів освіти та адаптування до організації навчання під час відсутності нормальних умов у дистанційному режимі, їхньої стресостійкості та потреб, які виникли саме у 2023 році.

Під час опитування педагогічних працівників **42 708** респонденти заповнили онлайн-форму анкети, серед них: **38 876 (91%) жінок і 3 824 (9%) чоловіків**. У дослідженні представлена не репрезентативна вибірка цільових груп. Заповнення онлайн-форми анкети відбувалось виключно за власним бажанням.

Респонденти, що відповідали на запитання анкети, це: вчителі ЗЗСО, керівники шкіл, методисти, практичні психологи, соціальні педагоги, логопеди, корекційні педагоги, керівники гуртків, асистенти вчителя, вчителі дошкільних закладів освіти та ін.

Респонденти були представниками закладів освіти різних типів власності (комунальні та приватні), належали до різних вікових груп. Загалом у опитуванні взяло участь **42 708** респондентів з різним стажем фахової діяльності, типу населеного пункту (місто, село, селище міського типу). Опитування представляє нерепрезентативну вибірку.

Переважна частина респондентів представлена такими категоріями, як **вчителі початкових класів, вчителі іноземних мов, української мови та літератури, математики, інформатики та адміністратори шкіл**. Це, на нашу думку, засвідчує про їх більшу активність і зацікавленість у використанні ІКТ для організації дистанційного навчання, здійсненні освітньої реформи Нова українська

² Іванюк І. В., Овчарук О. В. Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: 2021» аналітичний звіт. Київ : ІІТЗН НАПН України. 2021. 55 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724564/>

³ Овчарук О. В., Іванюк І. В., Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: січень-лютий

2022» аналітичний звіт. Київ :ІЦО НАПН України. 2022. 53 с. <https://lib.iitta.gov.ua/730808/>

⁴ Stephanie Carretero, Riina Vuorikari, YvesPunie. DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017.– 48 p.

школа.

Метою опитування було виявлення професійних потреб і готовності у здійсненні дистанційного та змішаного навчання в умовах війни, оцінка ефективності використання онлайн-інструментів дистанційного навчання учнів/учениць, визначення цифрові освітні ресурси, що користуються найбільшим попитом, виявлення потреб вчителів в умовах воєнного стану. На відміну від опитування, що здійснювалось у 2022 р., до анкети **було додано блок «Особливості дистанційного навчання в умовах війни».**

Традиційно, третій рік поспіль один з блоків анкети було присвячено самооцінюванню респондентів щодо їхнього **рівня цифрової компетентності.**

Під час проведення опитування було враховано обмеження доступу респондентів до онлайн засобів.

Також було враховано й те, що протягом періоду карантинних обмежень та воєнного стану у країні було розроблено значну кількість ресурсів для вчителів, що з'явилися у відкритому доступі. Поява нових вимог та інструкцій до проведення дистанційного навчання, розроблення методичних рекомендацій для вчителів спричинило реорганізацію діяльності закладів освіти та появу нових планів дистанційного навчання та стратегій розвитку шкіл та інших закладів освіти, зокрема й закладів післядипломної педагогічної освіти. У системі післядипломної педагогічної освіти з'явилась значна кількість поглиблених курсів з підвищення кваліфікації щодо використання цифрових засобів навчання на уроках.

Попри це, **загальна динаміка з підвищення рівня цифрової компетентності вчителів залишається досить помірною**, вчителі продовжують використовувати обмежений спектр засобів та ресурсів ІКТ. Як це було і в 2022 році, у 2023 році

педагоги не досить активно створюють власні цифрові ресурси, залишаються пасивними у більшості заходів з безпечного використання цифрових ресурсів, не володіють навичками захисту пристроїв та персональної інформації. Питання підняття спроможності та підтримки вчителів все ще залишається недостатньо вирішеним. Педагоги продовжують висловлювати власні очікування щодо їхньої підтримки з боку установ закладів освіти та держави, особливо під час війни, де не останнє місце займає нестача часу для підготовки до онлайн-уроків та самоосвіти, недостатнє матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу у дистанційному форматі.

Серед **невирішених за три останні роки** проблем респонденти вказують на такі:

- відсутність якісного інтернету – 64,7%;
- недостатнє матеріально-технічне забезпечення учнів – 56,8%;
- віялові відключення електроенергії – 49,1%;
- низький рівень самоорганізованості та мотивації учнів – 41,3%;
- відсутність підтримки з боку батьків – 30,0%;
- брак часу через збільшення навантаження для вчителя – 25,9%;
- психологічні труднощі під час дистанційного навчання – 14,5%;
- труднощі з дистанційним навчанням учнів початкової школи – 13,9%;
- недостатній рівень цифрової компетентності вчителів – 5,1%.

Отже, до основних проблем у 2023 р. респонденти відносять: **відсутність якісного інтернет-зв'язку (64,7%), недостатнє матеріально-технічне забезпечення учнів (56,8%), віялові відключення електроенергії – 49,1%;** низький рівень самоорганізованості та мотивації учнів – 41,3%; відсутність

підтримки з боку батьків – 30,0%; брак часу через збільшення навантаження для вчителя – 25, 9%. На відміну від попередніх років, коли педагоги у 2021 та 2022 рр. вказували на неналежний доступ до цифрових пристроїв, слабе забезпечення високошвидкісним інтернет-зв'язком, неналежне управління доступом до ІТ-інфраструктури з боку закладів освіти, **вказані проблеми свідчать про посилення освітніх втрат та освітніх розривів** в Україні, особливо у 2022-2023 навчальному році.

Серед **основних потреб у підвищенні кваліфікації** респондентами під час опитування в 2023 році було визначено такі:

- вдосконалення методики проведення онлайн-уроків – 40,1%;
- створення навчальних відео, запис і монтаж відео уроку – 38,0%;
- знайомство з новими онлайн-інструментами та сервісами для учнівської творчості – 34,5%;
- практична допомога з опанування новими інструментами – 31,5%;
- володіння інструментами оцінювання в умовах дистанційного навчання – 20,7%;
- курси для вчителів НУШ основної школи – 27,9%;
- швидкі онлайн-консультації з питань використання ІКТ – 19,2%;
- створення і підтримка власного блогу – 14,7%;
- ознайомлення з новими онлайн-семінарами-практикумами – 14,2%;
- курси для вчителів НУШ початкової школи – 13,1%;
- забезпечення доступності до онлайн-курсів, вебінарів – 12,4%.

У 2023 році **збільшився попит** на вдосконалення навичок щодо створення навчальних відео, швидкі онлайн-консультації з питань використання ІКТ, запис та монтаж відео уроків; знайомство з новими онлайн-інструментами та сервісами для учнівської творчості; для

вчителів НУШ основної школи. З'явилась необхідність опанування інструментами онлайн-навчання дітей з особливими освітніми потребами, ведення власного YouTube-каналу вчителя, програмами для монтажу відео (безкоштовну розробку для вчителів), Excel: навичками і лайфхаками для педагогічних працівників, посилення використання ІКТ для інклюзивної освіти в дистанційному режимі, викладання курсів програмування для вчителів.

Щодо організації дистанційного навчання на практиці, виявлено, що вчителі, в цілому, використовують значний спектр цифрових інструментів та онлайн-ресурсів для проведення уроків, серед яких **найбільш популярні - Viber (77,7%) та Zoom (63,8%) та Google Workspace for Education (53,1%). Електронний щоденник** респонденти використовують у 2023 р. **вдвічі більше** – 34,1%; також **вдвічі збільшився** відсоток користувачів **Telegram** – 26% порівняно з 13,3% у 2022 р. Серед інших інструментів респонденти вказали такі: Learningapps.org – 26,7%; сайт навчального закладу – 24,7%; МійКлас – 22,1%; Padlet – 16,8%; Kahoot – 11,9%; Skype – 6,9%; Microsoft Teams – 4,9%; WhatsApp – 4,8%; JitsiMeet - 4,4%; Moodle – 3,8%; Mentimeter – 3,8%. Менше 1% набрали такі інструменти, як Twitter, Human, Cisco Webex, Wordwall, Liveworksheets, Humen, Діскорд.

Результати опитувань 2021, 2022 та 2023 рр. щодо використання онлайн-ресурсів для організації дистанційного навчання свідчать, що в шестірку лідерів входять: **На Урок (88,7%), Всеосвіта (83,5%), уроки на YouTube (75,3%), ВШО (51,1%) та EdEra і матеріали на Facebook (34,3%).**

Самооцінювання респондентів щодо їхньої цифрової грамотності та компетентності, що було також частиною опитування, засвідчило: більшість педагогів **вміє шукати інформацію** на рівні незалежного (45,6%) та базового (34,5%) користувача; **оцінити достовірність інформації** на

рівні професійного (43,3%) та базового (31,9%) користувача; **зберігати знайдену інформацію** на рівні професійного (41,2%) та незалежного (31,9%) користувача.

У сфері «**Комунікація та співпраця**» педагогічні працівники також мають високі рівні. Переважна більшість респондентів **вміє спілкуватись, використовуючи різні засоби комунікації** на рівні професійного (60,5%) та незалежного (20,7%) користувача; **створювати та керувати контентом** на рівні незалежного (50,1%) та базового (28,5%) користувача; **користуватись онлайн-послугами** на рівні професійного (39,1%) та незалежного (36,8%) користувача; **знають і вміють користуватись онлайн-інструментами для співпраці** на рівні професійного (40,7%) і незалежного (24,4%) користувача.

У сфері «**Створення цифрового контенту**» ситуація з наявними рівнями цифрової компетентності педагогічних працівників змінюється. Переважна більшість респондентів **вміє створювати мультимедійний контент** у різних форматах, використовуючи різноманітні цифрові інструменти та середовища на рівні базового (62,2%) та незалежного (33,3%) користувача; **використовувати функції форматування контенту та різних інструментів** на рівні незалежного (62,4%) та базового (30,2%) користувача; **знають правила використання контенту відповідно до захисту авторських прав** на рівні базового (47,9%) та незалежного (39,4%) користувача; **мають навички програмування** на рівні базового (79,4%) та незалежного (20,1%) користувача. Рівень професійного користувача у середньому мають лише 8% респондентів.

У сфері «**Безпека**» респонденти зазначили наявність вміння **забезпечити захист системи пристроїв і програм** (базовий рівень – 67,2%, незалежний рівень – 21,3) та **захистити персональну інформацію на своїх**

цифрових пристроях(базовий рівень – 46,2%, незалежний рівень – 39,3%). А також наявність вміння **використовувати ІКТ безпечно для власного здоров'я** (професійний рівень – 46,4%, незалежний рівень – 32,0%) та знання стосовно **впливу цифрових технологій на повсякденне життя та навколишнє середовище** (незалежний рівень – 39,3%, професійний рівень – 46,7%).

У сфері «**Вирішення проблем**» професійний рівень користувача має незначна кількість респондентів, що свідчить про досі існуючі прогалини у системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників. **Половина респондентів мають базовий рівень користувача** у цій сфері, про свідчать такі дані: **вміння вирішувати проблеми, що виникають при використанні цифрових технологій** (базовий рівень – 56,1%, незалежний рівень – 39,8%); **вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент або сервіс для вирішення нетехнічних проблем** (базовий рівень – 43,7%, незалежний рівень – 41,9%); **вміння вибрати та використати відповідний цифровий інструмент для вирішення технічних проблем** (базовий рівень – 56,4%, незалежний рівень – 38,2%); **усвідомлення потреби в оновленні навичок у галузі цифрових технологій** (незалежний рівень – 40,7%, базовий рівень – 38,4%).

Загалом з отриманих відповідей респондентів з'ясовано, що рівень цифрової компетентності педагогів **зростає досить повільно**, незначною мірою це стосується знання та вміння користуватись онлайн-інструментами для співпраці, знань правил використання контенту відповідно до захисту авторських прав, базового рівня програмування. Щодо інших показників рівня цифрової компетентності за галузями, слід зазначити, що вони **залишились загалом на рівні 2022 року**. Така ситуація потребує уваги фахівців та знаходження ефективних

шляхів розвитку цифрової компетентності вчителів та населення України в цілому.

Проведене опитування дозволило вже втретє в Україні використати інструмент самооцінювання цифрової компетентності вчителів на основі Рамки цифрової компетентності для громадян (DigComp 2.0 та 2.1) та Рамки цифрової компетентності для освітян (DigCompEdu), викладений у блоці «Цифрова компетентність вчителя».

Підсумовуючи результати опитування освітян **за блоком питань «Особливості дистанційного навчання під час війни»**, зазначимо, що більшість респондентів (86,7%) залишилися вдома та продовжують працювати в своєму закладі освіти; освітній процес здійснюється в різних форматах: дистанційно – 41,9%, змішано – 37,7% і стаціонарно – 20,4%, що залежить від активності бойових дій на території області та наявності облаштованих бомбосховищ у ЗЗСО.

Поява **нових викликів** перед вчителями та системою освіти, спричинена війною, на думку педагогів, полягає в тому, що 79,3% респондентів працюють з дітьми ВПО дистанційно, 60,2% респондентів працюють дистанційно з українськими дітьми-біженцями в інших країнах. При цьому, педагоги вважають, що більшість дітей, які перебувають за кордоном, навчаються одночасно у двох системах освіти, про що свідчать відповіді 72,3% респондентів. Це свідчить про важке навчальне навантаження для учнів, що впливає на їх психологічний та фізичний стан, що приведе в майбутньому до освітніх втрат. Попри існуючі складнощі вчителів, що працюють з дітьми ВПО та біженцями, більшість респондентів – 89,7%, зазначили, що вже існує достатньо онлайн-дидактичних матеріалів для підготовки до дистанційних занять в умовах війни. Це свідчить про те, що під час пандемії

COVID-19 було напрацьовано достатньо матеріалів, що опанували вчителі для дистанційної роботи.

Педагоги зазначили **про потреби у підвищенні кваліфікації з надавання психосоціальної підтримки учням в умовах війни**. Серед вказаних тем: ігри з дітьми, що допомагають подолати стрес – 54,9%; практичні техніки, що дають змогу зменшити рівень стресу, тривоги – 52%; професійне та емоційне вигорання: ознаки, профілактика, способи подолання – 42,9%; формування навичок психологічної стійкості, турбота про свою стійкість у стані стресу – 39,9%; надання першої психологічної допомоги дорослим та дитині – 38,9%; психологічна самопоміа, перелік ресурсів для стабілізації та відновлення психологічного стану – 33,4%; робота з батьками щодо того, як підтримувати батькам дитину у стані стресу – 31,4%; знання про реакції людини на стресові події – 31,1%.

Результати опитування педагогів щодо організації дистанційного навчання під час війни **підтверджені дослідженнями міжнародних організацій у країнах перебування українських біженців**. ЮНЕСКО провело дослідження щодо включення біженців до систем шкільної освіти семи європейських країн: Польщі, Болгарії, Чехії, Молдови, Словаччини, Угорщини та Румунії. Станом на червень 2023 року там перебуває 1 902 685 українських біженців⁵. При цьому, згідно звітів УВКБ ООН за останні шість місяців, 65% українських біженців заявили про намір залишитися в країні, що їх приймає. У зв'язку з цим включення дітей з України до місцевих систем освіти, їхня інтеграція та подальше навчання є для урядів цих країн ключовими питаннями. При цьому в середньому 6 із 10-ти українських дітей (57%) не навчаються у школах країни, що приймає. Серед останніх досліджень, що проводяться у країнах перебування

⁵ UNESCO. Ukrainian refugees' pathways to inclusion in education: Insights from host countries. URL:

<https://www.unesco.org/en/articles/ukrainian-refugees-pathways-inclusion-education-insights-host-countries?hub=343> (дата звернення: 08.07.2023)

українських біженців, дослідження, проведене у травні 2023 р. у Польщі Фондацією розвитку інформаційного суспільства для з'ясування становища українських дітей та молоді, їхніх опікунів у контексті освітніх, соціальних і життєвих проблем, пов'язаних із потребою емігрувати у зв'язку з війною в Україні⁶. Серед **складнощів, з якими зустрілись сім'ї та діти з України** в країнах тимчасового прихистку, є мовний бар'єр та нестача мовних курсів, психологічні проблеми, нестача вчителів, відсутність шкільного приладдя та ноутбуків у дітей, доступ до транспорту, швидкісного інтернету, фізичні можливості відвідування шкіл та ін. Тому країни реагують на ці виклики. Наприклад, у Румунії було скасовано державний іспит з переведення до 9-го класу.

Якщо брати за країнами перебування учнів, маємо такий стан згідно зазначених досліджень:

- ✓ найбільше дітей-біженців пішли до шкіл у **Польщі**. Загалом у цій країні перебувають 992 670 біженців, з них 33% – діти шкільного віку. З них до шкіл було зараховано 55% (181 770), а 27% використовують Всеукраїнську школу онлайн (ВШО).
- ✓ У **Чехії** з 341 417 біженців 28% – діти. До шкіл пішло 54% (51 282).
- ✓ У **Болгарії** проживають 169 575 українських біженців, з них 38%

дітей шкільного віку. У грудні 2022 року у болгарських школах навчалось 2250 дітей (3%). Майже 400 дітей також відвідували курси мовної підтримки.

- ✓ У **Румунії** із 131 462 біженців діти шкільного віку становлять 26%. Станом на березень 2023 року в румунських школах навчалось 4008 українських дітей (11%). 71% використовують платформу ВШО.
- ✓ У **Словаччині** знайшли прихисток 102 090 українців, з них дітей шкільного віку 25%. До школи пішли 59% дітей (15 000), при цьому освіта для дітей-біженців зі статусом тимчасового прихистку не є обов'язковою.
- ✓ В **Угорщині** отримали прихисток 52 335 біженців із України, у тому числі 34% – діти шкільного віку (4965). До дитсадків та шкіл пішли 7975 дітей (28%).
- ✓ У **Молдові** зареєстровано 109 645 біженців із України. Дітей шкільного віку – 44%. До школи пішли лише 4% (1862). 62% відвідують онлайн-заняття з українських шкіл [4].

Прагнення сімей повернутись в Україну також впливає на інтегрування дітей у школах країн перебування. Це спричинено невпевненістю батьків щодо термінів і статусу їхнього перебування в країні тимчасового прихистку.

Використані джерела:

1. Diagnoza potrzeb dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie. Perspektywa społeczności ukraińskiej w Polsce. URL: <https://biblioteki.org/publikacje/diagnoza-potrzeb-dzieci-i-mlodziezy-uciekajacych-przed-wojna-w-ukrainie-cz-2-perspektywa-spolecznosci-ukraińskiej-w-polsce/?fbclid=IwAR0X3S-2SZ1NWJ7gNyweNujvqQGB9Tiez-V3PAIBk ffYeaRBhvMBd0GZI8> (дата звернення: 08.07.2023)
2. Recommendation CM/Rec(2019)10 of the Committee of Ministers to member States on developing and promoting digital citizenship education. URL :

⁶ Diagnoza potrzeb dzieci i młodzieży uciekających przed wojną w Ukrainie. Perspektywa społeczności ukraińskiej w Polsce. URL: <https://biblioteki.org/publikacje/diagnoza-potrzeb-dzieci-i-mlodziezy-uciekajacych-przed-wojna-w-ukrainie-cz-2-perspektywa-spolecznosci-ukraińskiej-w-polsce/?fbclid=IwAR0X3S-2SZ1NWJ7gNyweNujvqQGB9Tiez-V3PAIBk ffYeaRBhvMBd0GZI8> (дата звернення: 08.07.2023)

[i-mlodziezy-uciekajacych-przed-wojna-w-ukrainie-cz-2-perspektywa-spolecznosci-ukraińskiej-w-polsce/?fbclid=IwAR0X3S-2SZ1NWJ7gNyweNujvqQGB9Tiez-V3PAIBk ffYeaRBhvMBd0GZI8](https://biblioteki.org/publikacje/diagnoza-potrzeb-dzieci-i-mlodziezy-uciekajacych-przed-wojna-w-ukrainie-cz-2-perspektywa-spolecznosci-ukraińskiej-w-polsce/?fbclid=IwAR0X3S-2SZ1NWJ7gNyweNujvqQGB9Tiez-V3PAIBk ffYeaRBhvMBd0GZI8) (дата звернення: 08.07.2023)

https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=090000168098de08.

3. Stephanie Carretero, Riina Vuorikari, YvesPunie. DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017.– 48 p.
4. Stephanie Carretero, Riina Vuorikari, YvesPunie. DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use.- Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017.– 48 p.
5. UNESCO. Ukrainian refugees' pathways to inclusion in education: Insights from host countries. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/ukrainian-refugees-pathways-inclusion-education-insights-host-countries?hub=343> (дата звернення: 08.07.2023)
6. Іванюк І. В., Овчарук О. В. Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: 2021» аналітичний звіт. Київ : ІТЗН НАПН України. 2021. 55 с. <https://lib.iitta.gov.ua/724564/>
7. Овчарук О. В., Іванюк І. В., Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: січень-лютий 2022» аналітичний звіт. Київ : ІЦО НАПН України. 2022. 53 с. <https://lib.iitta.gov.ua/730808/>
8. Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах війни: 2023». Аналітичний звіт/ О.Овчарук, І.Іванюк, О.Гриценчук [та ін.]; за заг.ред. О.Овчарук. – Київ : ІЦО НАПН України. 2023. – 81 с. - <https://lib.iitta.gov.ua/736435/>

Матеріал підготували: Овчарук О.В., д.п.н., проф.; Лещенко М.П., д.п.н., проф.; Іванюк І.В., к.п.н., ст. досл.; Гриценчук О.О., к.п.н, ст.досл.; Малицька І.Д., ст. н.співр.; Кравчина О.Є., н.співр.

ІНФОРМУЄМО

ОСВІТОРІЯ МЕДІА:

Всі новини для вчителів, батьків, учнів
читайте тут:

<https://osvitoria.media/>

Рестарт НУШ: яким він буде та що варто
змінити?:

<https://osvitoria.media/experience/restart-novoyi-ukrayinskoyi-shkoly-yakym-vin-bude-ta-shho-var-to-zminyty/>

Читайте новини у Facebook
ІЦО НАПН України
<https://www.facebook.com/iden>

Сторінка ІЦО НАПН України
iitlt.gov.ua

Більше дізнатись про
опитування вчителів 2023 -
<https://lib.iitta.gov.ua/736435/>

Підтримка біженців за кордоном:

Варшавський університет впродовж року здійснює проєкт підтримки українських біженців та надає
можливості безкоштовного навчання:

<https://www.wnc.uw.edu.pl/kandydat/kursy-i-szkolenia/uniwersytet-warszawski-dla-ukrainy?fbclid=IwAR019-B13X5vCLPx1BQIdEjX-HZNeiftfnAAZuGB4Hagi9-AocOwgI3QVao>